

Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs

Brīvības iela 104, k-2, Rīga, LV-1001, tālr. 67356165, fakss 67356144, e-pasts knab@knab.gov.lv, www.knab.gov.lv

---

Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja priekšnieka Jēkaba Straumes uzruna Latvijas Zvērinātu revidentu asociācijas Vasaras konferencē par aktualitātēm ekonomikā, finansēs un revīzijā (2017.gada 10.augusts)

Šis ir ļoti īpašs – jubilejas gads Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojam. Oktobrī apritēs 15 gadi kopš spēkā stājās KNAB likums, kā arī 25 gadi kopš pirmajiem centieniem veidot vienotu pretkorupcijas politiku pēc neatkarības atgūšanas. KNAB kā centrālajai pretkorupcijas iestādei šajā laikā ir izdevies panākt būtiskas izmaiņas prevencijas un apkarošanas jomās. Šobrīd par prioritātēm ir izvirzīti tādi uzdevumi kā KNAB kolektīva stiprināšana, analītiskās kapacitātes paaugstināšana un reputācijas atjaunošana. Nākotnes izaicinājumi ietver gan aizvien rafinētāku kukuļošanu shēmu atklāšanu un izmeklēšanu, gan arī pastāvošā normatīvā regulējuma uzlabošanu, lai vēl vairāk efektīvizētu pastāvošos pretkorupcijas mehānismus.

Jāuzsver, ka cīņā pret korupciju rezultāts ir panākams tikai tad, ja tajā iesaistās ne tikai viena valsts institūcija, bet arī privātais sektors un sabiedrība kopumā. Šodien ir jāuzsver tas, ka arī revidentiem ir būtiska loma iespējamās krāpšanas un korupcijas atklāšanā. Tieši revidenti ar savu darbu var sniegt nenovērtējamu ieguldījumu gan uzņēmuma, gan arī valsts un sabiedrības interesēs. Tiek daudz diskutēts par ēnu ekonomikas apkarošanas efektivitāti un šeit ir jāuzsver revidenta loma. Veiksmīgam uzņēmumam ir jādarbības kā perfektam pulksteņa mehānismam un revidents ir spējīgs identificēt tos apstākļus, kas kavē šo darbību – vai tie saistīti ar iespējamām finanšu datu sagrozīšanu, sadarbības partneru negodprātīgu rīcību, iekšējās kontroles trūkumiem vai citiem riskiem.

Saeima likumā ir nostiprinājusi revidenta lomu, piešķirusi tiesības, kādas nav piešķirtas citai profesijai. Tieši iespēja revīzijas pakalpojuma laikā identificēt iespējamus riskus padara uzticēto lomu par svarīgu. Tajos gadījumos, kad valsts konkrētai profesijai piešķir īpašas tiesības, ir būtiski apzināties, ka šīs tiesības līdzīgas arī īpašus pienākumus. Šodien vēlos uzsvērt vienu no tiem.

No 2016.gada 1.janvāra ārējiem revidentiem ir noteikts pienākums ziņot par aizdomām par kukuļošanu. Sadarbībā ar KNAB Latvijas Zvērinātu revidentu asociācija ir izstrādājusi un Asociācijas valde apstiprināja kārtību, kurā ir iekļauts pasākumu kopums, kas jāveic zvērinātiem revidentiem un zvērinātu revidentu komercsabiedrībām, lai revīzijas uzdevumu izpildes laikā apzinātu kukuļdošanu un, ja nepieciešams, ziņotu KNAB. Kā norādīts minētajā kārtībā: *lai arī revidenta galvenais uzdevums ir identificēt būtiskas kļūdas finanšu pārskatos, revidentam ir pienākums izvērtēt, vai klients varētu būt iesaistīts pretlikumīgās darbībās un vai tam*

ir ieviesti atbilstoši procesi un kontroles kukuļošanas un apšaubāmu maksājumu veikšanas riska vadībai.

Ievērojot Latvijā atzīto starptautisko revīzijas standartu prasības, cita starpā ir noteikts, ka revidenta mērķis ir *identificēt un novērtēt būtiskas nepatiesas informācijas risku finanšu pārskatos krāpšanas dēļ un arī atbilstoši reaģēt uz krāpšanu vai aizdomām par krāpšanu, kas radušās revīzijas laikā.* Un šeit jānorāda, ka mūsu mērķi ir līdzīgi – arī viens no KNAB mērķiem ir panākt, lai uzņēmēji rīkotos godprātīgi, nepieļaujot kukuļošanas iespējamību savos uzņēmumos.

Vēlos vērst jūsu uzmanību uz to, ka 2014.gada 30.maijā Latvijā stājās spēkā Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas Konvencija par ārvalstu amatpersonu kukuļošanas apkarošanu starptautiskajos biznesa darījumos. Šī starptautiskā instrumenta mērķis ir sekmēt uz godīgas konkurences principiem balstītu starptautisko uzņēmējdarbību. Proti, tas nozīmē, ka Latvija ir uzņēmusies saistības novērst, izmeklēt un saukt pie likumā paredzētās atbildības personas, kuras kukuļo amatpersonas ne tikai šeit, Latvijā, bet arī jebkurā citā valstī. Negodprātīga uzņēmējdarbība nav attaisnojama nevienā gadījumā, ne lai gūtu peļņu, ne arī, lai iekarotu starptautiskus tirgus. Arī iepriekšminētajā kārtībā noteikts, ka *revidentam ar pienācīgu rūpību un profesionālo skepsi ir jāizvērtē pazīmes, kas saistītas ar klienta īstenotajiem darījumiem, tai skaitā īpašu uzmanību veltot tiem darījumiem, kas veikti augsta korupcijas riska valstīs.*

Šodien vēlos izcelt to, ka ārējās revīzijas pakalpojuma sniedzēji savā ziņā ir pielīdzināmi valsts amatpersonām, jo likumdevējs tiem ir paredzējis īpašas tiesības un ar likumu noteicis uzņēmumus, kuriem jāveic obligāta revīzija, respektīvi – nodrošinājis konkrētu klientu loku, tāpēc revidentiem tiek noteikti arī īpaši pienākumi.

Nobeigumā vēlos pateikties ikvienam no klātesošajiem par jau līdz šim sniegto pakalpojumu kvalitāti un aicināt sadarboties ar tiesībsargājošām institūcijām, tai skaitā KNAB. Vēlos apliecināt KNAB darbinieku profesionalitāti un atvērtību aktīvai sadarbībai, lai kopā veicinātu godprātīgas uzņēmējdarbības vides veidošanu Latvijā.